

Program för Gränskommittéernas möte

Dag och tid: torsdagen den 24 januari 2018,

Plats: Köpenhamn på Nordiska Ministerrådets kontor

Torsdagen den 24 januari i Nordiska Ministerrådets lokaler

Förmiddagen- gemensamt möte tjänstemän i Gränskommittéerna och tjänstemän/politiker från styrelserna

Kl. 09.00-11.50

Programpunkter

Inledning och syftet med mötet

Elsie Hellström

Välkommen till Nordiska Ministerrådet

Generalsekreterare Dagfinn Høybråten

Nordiskt samarbete – en presentation av Nordiska Ministerrådet och det regionalpolitiska samarbetsprogrammet samt en presentation av Nordiska Rådets arbete

Lise Østby Nordiska Ministerrådet och Johan Lindblad Nordiska rådet

Dialog och Diskussion

Gränskommittéerna i det nordiska samarbetet

Nordiska ministerrådets uppdrag till gränskommittéerna

Dialog och diskussion utifrån förmiddagens föredrag och inspel

Hur kan vi gemensamt stärka den regionala utvecklingen i gränsregionerna samt det nordiska samarbetet.

Claes Håkansson Nordiska Ministerrådet, informerar om Gränshinderrådets organisation och arbete.

Mathias Lindström informerar om arbetet med att bygga upp ett EGTC i "Kvarken"

Kl. 12.00   **Lunch-** Nordiska Ministerrådet bjuder på lunch

Delat program kl. 13.00-14.45

Kl. 13.00   **Grupp 1:Gränskommittéernas ansvariga tjänstemän**

Möte med Lise och Nasibe

- rapporter, årsrapporter
- arbetet i temagrupperna –redovisning från de gränskommittéer som medverkar i arbetet tillsammans med Nordregio 2018-2020
- hur kan/skall gränskommittéerna utveckla sina mötesformer
- Reflektion över roller uppdrag etc.

Grupp 2: Deltagande politiker och tjänstemän från gränsregionerna

Johan Lindblad Nordiska Rådet, Claes Håkansson Nordiska Ministerrådet och/ eller parlamentariker från Nordiska Rådet leder mötet.

- Nordisk transportpolitik
- Gränshinder
- Regionalpolitiska frågor

Kl. 14.45 Kaffe

Kl. 15.00 Återsamling och dialog- vad har vi lärt oss, tankar och idéer om det gränsregionala och nordiska arbetet

Kl. 15.30 Avslutning

Referat fra Gränskommittèernas møte 24.januar 2019:

Deltakere fra Midtskandia: Thure Mårtenson, Hans-Peter Carlson, Ole Petter Rundhaug

Velkomst ved generalsekretær i NMR Dagfinn Høybråten

Visjon for Norden: Verdens mest integrerte region

27 mill. mennesker i Norden – den 11.-12. største økonomien i verden

Handlingsplan for mobilitet med hovedfokus på:

- Konkrete grensehinder
- Språk
- Mobilitet for lærere/studentere
- Infrastruktur
- Lovgivning - forebyggende

Nordisk Råd – etablert i 1952

- 16 – 18 personer i sekretariatet
- Parlamentarisk organ med 67 representanter – 20 fra hvert av de store, 7 fra Island
- Møter 5 ganger pr. år – 2 sesjoner, vår og høst
- Påvirker i samarbeidsspørsmål – lobby
- Partigrupper – lager medlemsforslag – Frp vil ikke være med i noen gruppe!
- Forberedes via høringer – betenkende eller avvisning
- Forslag sendes Nordisk Ministerråd/landets regjeringer – svar innen 12 uker – møter med ministrene
  - Islandsmøtet i NR i 2018 – 16 punkter
    - Svar fra alle land mottatt – NR ikke fornøyd med svarene

- Ny regionreform i Finland – finske grenseforbund får ikke drive med grenseregionale spørsmål?
- Egne komiteer for Nordens eksterne grenser Russland – Estland?
- Aktuelt å gjenopprette ministerråd for transport – ble nedlagt i 2006?
- Godkjenner budsjettet til Nordisk Ministerråd – 957 mill.kr. – Norge 28,4% av dette
- Ingen konkretisering av «grensesamarbeid» i oppdragsbrevene til NMR
- Utskott/utvalg:
  - Tilvekst og utvikling
  - Velferdsutvikling
  - Hållbarhetsutvikling
  - Kulturutvikling

Ingvar Havnen – Norges ambassadør i København – utredninger:

- Norden, nye muligheter
- Mobilitetens muligheter
- Tettere transportsamarbeid

Nordisk Ministerråd – etablert i 1971

Regjeringsamarbeid ledet av statsministrene

- Ny generalsekretær Paula Lehtomäki overtar etter Dagfinn Høybråten
- Intern analyseenhet – «Tenketank»
- 11 ulike arbeidsfelt
- Tverrgående perspektiv – likestilling, barn og unge og bærekraft

Organisering av regionalsektoren (MR – Vekst)

- Embetsmannskomiteen for regional utvikling
- Samarbeidsprogram
- Nordregio – Sverige betaler husleia i Stockholm!
- Grensekomiteer
- NORA (Vest-Norden – Grønland-Færøyene-Vest-Norge)
- Formannskapsprosjekt – egne ressurser til «formannsland»
  - Ref. norsk byutviklingsprosjekt – små og mellomstore byer

Grensekomiteene i det nordiske samarbeidet

NMR's syn på grensekomiteene – ref. eget dokument

- 12 komiteer
- Identifiserer og rapporterer grensehinder
- Samler lokale og regionale aktører
- Skaper nettverk og samarbeid
- Støtter regional utvikling, innovasjon og bærekraftig vekst
- Betydningsfullt for det nordiske samarbeidet

Samarbeidsprogrammet for regional utvikling og planlegging 2017 – 2020

Prioriterte satsingsområder:

Bærekraftig distriktsutvikling
Innovative og resiliente regioner
Bærekraftige byer og byutvikling

Eksisterende program skal evalueres og grensekomiteene vil bli hørt i prosessen rundt det nye programmet.

Økte ressurser til komiteene for å realisere visjonene. Ref. Nordkallottenrådet

Grensekomiteenes kopling mot Nordisk Ministerråds overordnede satsingsområder

- Det er opprettet temagrupper bestående av fagpersoner/forskere som har i mandat å gjennomføre utredninger/analyser – Nordregio med sin utredningskompetanse har en sentral rolle
- Noen av grensekomiteene er invitert inn som deltakere – gjelder følgende temagrupper i 2018:
  - o Innovative og resiliente regioner – Svinesundkomiteen
  - o Bærekraftige byer og byutvikling – Øresundkomiteen, Kvarkenrådet, Grensekomiteen Värmland - Østfold
    - Delutredninger:
      - Public transport Københavnregionen
      - Kvarken – Crossborder
      - Jernbane Oslo – Stockholm
- Motivasjon for å invitere grensekomiteene med i temagruppene
  - o Involvering i NMR's strategiske arbeid
  - o Kompetanseheving – ønske om at det skal involvere alle komiteene
  - o Aktiviteten – studier i regi av Nordregio - skal være relevant for komiteen

Grensekomiteenes erfaringer fra å delta:

- Forståelsen for det grenseregionale i temagruppene er ikke stor
- Krevende å komme i gang – Nordregio gjør jobben og har så langt ikke levert som forventet
- Utfordrende når fagpersoner skal bli enige om prioriteringene. Prosjekt godkjent av temagruppen – bidrar til gruppen, i mindre grad til grensekomiteens satsinger
- Mye forskning i temagruppene – vanskelig å implementere i en grensekryssende sammenheng. Ingen krav om «crossborder-samarbeid».
- DKK 500 000,- til hver gruppe – ikke avklart hvilke utgifter midlene skulle dekke
- Temagruppene burde i større grad invitert inn prosjekt fra grensekomiteene og understøttet disse med forsknings- og utredningskapasitet.

Gränsehinderrådet 2014 – 2021

Rådets mandat:

- Bryte ned eksisterende hindre
- Forebygge slik at ikke nye oppstår
- Øke og intensivere informasjonsinnsatsen

Mål:

- Fjerne 8 – 12 grensehinder pr. år

Hvert medlem prioriterer 3 – 5 grensehinder som beskrives slik at det er godkjent av ansvarlig departement.

Det finnes en egen sjekkliste for grensehinder.

Resultater siden 2014:

- 40 er løst – avklaringsprosent på 66%
- 10 er avskrevet som uaktuelle å løse
- 26 gjenstående hindre

Opplegg for årsrapportering 2018 for grensekomiteene ble gjennomgått

- Egen rapport til NMR innen 15.februar
- Årsberetningen ettersendes etter årsmøtet i mai

Noen interessante/kuriøse fakta:

- Pendling:
  - o 70% av den samlede pendlingen skjer fra Sverige (Sør-Sverige!) til Norge og Danmark
  - o Finnene pendler til Sverige – Norrbotten og Västerbotten
- Ekteskap i Tornedalen:
  - o Mannen fra Sverige, kvinnen fra Finland nesten uten unntak

Ole Petter Rundhaug
Referent

